

Arkusz testowy zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia konkursu.

OGÓLNOPOLSKI KONKURS HUMANISTYCZNY

TEST KONKURSOWY
klasa

GM 1

ORGANIZATOR



Omnibus

XVII EDYCJA
23 MARCA 2016

Czas pracy: 45 minut

WPISZ KOD SZKOŁY

Na starcie otrzymujesz od nas 104 punkty – tyle ile masz decyzji do podjęcia. Za każdą poprawną odpowiedź otrzymasz dodatkowo 1 punkt, za błędną zabieramy dany punkt. Gdy nie odpowiadasz, zachowujesz podarowany punkt. Pamiętaj, że każda z odpowiedzi A, B, C, D może być fałszywa lub prawdziwa. W czasie konkursu nie wolno używać słowników, notatek, podręczników i innych pomocy naukowych. Sprawdź, czy arkusz testowy jest dopasowany do Twojej kategorii wiekowej i czy jest obustronnie zadrukowany. Zgłaszaj wszelkie nieprawidłowości. O szczegółach i wydarzeniach konkursu czytaj na stronie www.jersz.pl i fb.com/LowcyTalentowJersz. Wyniki konkursu będą dostępne 6 tygodni po konkursie.

Życzymy sukcesów i zapraszamy do testu konkursowego Omnibus!

Sławomir Leśniewski *Ameryka na nowo odkryta* (Polityka nr 30, 28 lipca 2007) fragment

Na Atlantyk Vespucci wyruszył u boku hiszpańskiego żeglarza Alfonsa de Hojedy (Ojedy), który podążał śladami trzeciej wyprawy Kolumba i dotarł do brzegów dzisiejszego Gujany Francuskiej. Relacje na temat dalszych losów ekspedycji są sprzeczne. Wedle jednych Hojeda i Vespucci dołynęli wspólnie do zatoki Maracaibo i nadali jej nazwę Venezuela. Inne pozwalają przyjąć, iż Vespucci odbył samotnie dalszą podróż i dotarł aż do ujścia Amazonki, o kilka miesięcy wyprzedzając w odkryciu największej rzeki świata kapitana Vincete Yaneza Pinzóna.

W połowie 1500 r. Vespucci powrócił do Kadyksu, by przez następne pięć lat pozostawać na służbie u króla Portugalii Manuela I Szczęśliwego. W jej ramach w 1501 r. znów wyruszył do Nowego Świata. Zadanie, jakie postawiono przed flotą trzech niewielkich karawel, które wypłynęły z Lizbony, to zbadanie wschodnich wybrzeży dzisiejszej Ameryki Południowej. Za cenę utraty jednego ze statków spenetrowano dokładnie szmat wybrzeża, przypuszczalnie aż do szerokości południowej 50 stopni (prawie na wysokości Falklandów).

Już podczas pierwszej z opisanych wypraw Vespucci nabrał przekonania, że rozległe wybrzeże musi być częścią kontynentu, ale przypuszczał, że należy ono do Azji. Podczas kolejnej zrozumiał, że w istocie może chodzić o nieznaną dotychczas część świata. Dał temu wyraz w narysowanych własnoręcznie mapach, na których poprawnie umiejscowił odkryty ląd w stosunku do Europy, Azji i Afryki, oraz w konstatacji: „Przejechaliśmy już sześćset mil wzdłuż tych wybrzeży, a ponieważ ciągną się one tak daleko, iż nikt nie widział ich końca, sądzę, że nie jest to wyspa, lecz prawdopodobnie ląd stały”.

Pamiętaj! Wszystkie pytania odnoszą się do powyższego tekstu!

1. O popularnonaukowym charakterze powyższego tekstu świadczy:

- A) trzymanie się faktów historycznych
B) podawanie dat omawianych wydarzeń
C) opowiadanie o rzeczywistych postaciach
D) mieszanie faktów z fikcją

2. Autor powyższego tekstu to:

- A) reportażysta
B) naukowiec
C) historyk
D) recenzent

3. Powyższy tekst adresowany jest do ludzi zainteresowanych:

- A) fantastyką naukową
B) historią wielkich odkryć geograficznych
C) geografią
D) biografiami wielkich ludzi

4. Pierwsze zdanie powyższego tekstu:

- A) zawiera ocenę
B) wprowadza informację rozpoczynającą wywód
C) przedstawia nieznaną dotąd fakty
D) stanowi prywatną opinię autora

5. Całość powyższego wywodu:

- A) zachowuje chronologię omawianych wydarzeń
B) opowiada o tych samych bohaterach
C) ma jeden temat
D) nie zmierza do zaskakującej i pouczającej puenty

6. Styl wypowiedzi powyższego tekstu charakteryzuje się:

- A) brakiem elementów humorystycznych
B) jednorodnością
C) unikaniem wyrazów potocznych
D) unikaniem wyrazów nacechowanych emocjonalnie

7. Użycie w tekście sformułowań *wedle jednych* (relacji), *inne pozwalają przyjąć* świadczy o tym, że:

- A) nie mamy jasności co do rzeczywistego przebiegu omawianych wydarzeń
B) wydarzenia są szczególnie dramatyczne
C) do tekstu wprowadzono elementy fantastyczne
D) wyprawa była dokładnie udokumentowana

8. Podkreślone sformułowanie w wypowiedzeniu *Vespucci (...) podążył śladami trzeciej wyprawy Kolumba:*

- A) jest stałym związkiem wyrazów
B) ma charakter przenośny
C) to nowo utworzona forma
D) musi mieć stałą postać

9. Z powyższego tekstu można się dowiedzieć, że:

- A) Ameryka nosiła niegdyś nazwę Nowego Świata
B) Vespucciemu oddano pod komendę wielka portugalską flotę
C) badanie wybrzeży Ameryki rozpoczęło się na przełomie XV i XVI wieku
D) Manuel I był władcą Hiszpanii

10. Stwierdzenie *za cenę utraty jednego ze statków* w powyższym tekście:

- A) wyraża smutek autora
B) ukazuje znikomość straty
C) obrazuje ogrom straty
D) jest żartem językowym

11. Informacją bezsprzecznie prawdziwą jest stwierdzenie, że:

- A) Vespucci był poddany Manuela I Szczęśliwego
B) Vespucci przez pewien czas był na służbie króla Portugalii
C) Vespucci był żeglarzem
D) de Hojeda i Vespucci z pewnością razem dotarli do ujścia Amazonki

12. Na podstawie powyższego tekstu możemy powiedzieć, że:

- A) z pewnością Vespucci przebadał obszar wybrzeża do wysokości Falklandów
B) ile okrętów utracił Vespucci
C) jest prawdopodobne, że Amazonkę jako pierwszy odkrył Vespucci
D) Amazonka jest najdłuższą rzeką świata

13. Z żeglugą związane jest pojęcie:

- A) ekspedycja
B) statek
C) flota
D) karawela

14. Sformułowanie *spenetrowano dokładnie szmat wybrzeża* oznacza, że:

- A) przebadano duży obszar
B) zdobyto nowe ziemie
C) odkryto niewielkie wyspy
D) badania nie miały większego znaczenia

15. Z powyższego tekstu **nie dowiemy** się:

- A) jaki mógł być ewentualny powód rozstania się de Hojedy i Vespucciego
B) komu przypisuje się odkrycie Amazonki
C) ile ostatecznie wypraw odbył Krzysztof Kolumb
D) czy Lizbona była portem

16. Sformułowania *wyruszył u boku* oraz *podążył śladami* (trzeciej wyprawy Kolumba):

- A) są metaforami
B) mają charakter stałych związków wyrazowych
C) należy rozumieć dosłownie
D) są elementami komizmu językowego mającymi ożywić ten tekst

17. Wyrazy tworzące związek *hiszpańskiego żeglarza*:

- A) należą do tej samej części mowy
B) mają tę samą liczbę sylab
C) są w tym samym przypadku
D) są związkiem przymiotnika z rzeczownikiem

18. W wypowiedzeniu *Relacje są sprzeczne*:

- A) nie ma podmiotu
B) występuje jeden rzeczownik
C) nie ma rzeczownika
D) wszystkie wyrazy należą do odmiennych części mowy

19. Wyraz *ekspedycja*:

- A) stanowi zapożyczenie
B) jest w tekście zastępowany wyrazem wyprawa
C) jest w tekście zastąpiony wyrazem podróż
D) ma rodzime pochodzenie

20. Rzeczownikiem **nie jest** podkreślony wyraz:

- A) *Za cenę utraty (...)*
B) (...) *zbądanie wschodnich wybrzeży*
C) *prawie na wysokości Falklandów*
D) *Inne pozwalają przyjąć*

21. W wypowiedzeniu *Przejechaliśmy już sześćset mil*:

- A) występuje podmiot domyślny
B) brakuje podmiotu
C) występuje jedno orzeczenie
D) podmiot ma formę dopełniacza

22. W zdaniu z poprzedniego pytania:

- A) nie występuje wyraz należący do nieodmiennej części mowy
B) występuje czasownik w formie liczby mnogiej
C) występuje rzeczownik rodzaju męskiego w formie liczby mnogiej
D) nie ma rzeczownika

23. Wyraz *odręcznie*:

- A) ma trzy sylaby
B) jest przysłówkiem
C) jest przymiotnikiem
D) dzieli się na sylaby: *odręc-z-nie*

24. *Szmat* wybrzeża to:

- A) niewielki obszar
B) inaczej *kontynent*
C) olbrzymi obszar
D) całe połacie terenu

25. Wyrazy *rozległe* i *wybrzeże*:

- A) są w tym samym przypadku
B) mają różną liczbę spółgłosek
C) to przymiotnik i rzeczownik
D) mają równą ilość samogłosek

26. W zdaniu *W połowie 1500 r. Vespucci powrócił do Kadyksu*:

- A) występuje spójnik
B) są dwa przyimki
C) mamy zaimek
D) nie ma rzeczownika w mianowniku